

... alebo o tom, ako sa život premieta do modlitby a modlitba do života.

BOŽIE SLOVO:

(Jak 1, 21-25)

Čítanie z Listu apoštola Jakuba: *odložte všetku nečistotu a akúkoľvek zlobu a v tichosti prijmite zasiate slovo, ktoré má moc spasit' vaše duše.* ²² *A slovo aj uskutočňujte, nebuďte len poslucháčmi, ktorí klamú sami seba.* ²³ *Lebo kto iba počúva slovo a neuskutočňuje ho, podobá sa mužovi, čo si v zrkadle prezerá svoju prirodzenú tvár.* ²⁴ *Pozrie sa na seba, odíde a hneď zabudne, aký je.* ²⁵ *Ale kto sa zahľadí do dokonalého zákona slobody a vytrvá, kto nie je zábudlivý poslucháč, ale uskutočňovateľ diela, ten bude blahoslavený pre svoje skutky.* Počuli sme Božie slovo.

KATECHÉZKA

(porov. www.inky.sk, katechézy / úvahy č. 793, 577, 579, 573)

Dúfam, že sa nám darí v našom tréningu vnútornej modlitby, známej aj ako modlitba kontemplatívna alebo dnes aj pod názvom *modlitba prijatia (centering prayer)*. Ak nie inak, tak prinajmenšom v tom, že sa usilujeme verne pokračovať po tejto ceste, najlepšie denne v dvoch blokoch po dvadsať minút, jeden ráno, jeden večer, ako nás povzbudzuje aj Katechizmus, že „*nekonáme si kontemplatívnu modlitbu, keď máme čas, ale nájdeme si čas, keď budeme iba pre Pána s pevným rozhodnutím, že si ho počas cesty nevezmeme späť, nech by stretnutie prinášalo akékoľvek skúšky a vyprahnutosť*“ (KKC 2710), lebo to je požiadavka našej lásky k Bohu. A možno už badáme, ako Boh cez túto našu modlitbu začína jemne naplňať a meniť naše životy. Úmerne tomu, ako Mu to dovoľujeme.

A o tom bude aj naša dnešná katechéza. Ako nás v úvodnom slove upozornil apoštol Jakub, modlitba a vôbec samo kresťanské náboženstvo nie sú niečo odtrhnuté od života. Naopak! A tak, možno sme si to už všimli, princípy vnútornej modlitby sú rovnaké, ako princípy, podľa ktorých sa odvíja náš život, ak už sme na ceste s Ježišom. A naopak, v modlitbe len iným spôsobom podstupujeme a prežívame (nechcem povedať: konáme) to isté, čo je podstatou skutočného kresťanského života.

Thomas Keating v úvode svojej knihy o tejto *modlitbe prijatia* píše: „*Kontemplatívna modlitba je proces vnútornej premeny, premeny začatej Bohom a vedúci, ak súhlasíme, k božskému zjednoteniu. Pravidelné obdobia ticha a samoty nám umožnia súhlasiť s Božou prítomnosťou vo všetkých momentoch nášho bdelého života, a tým zmenšia vplyv nepravého ja ("starého človeka" u svätého Pavla), ktoré spomaluje premieňajúci proces milosti. Metóda modlitby súhlasu odpovedá na toto [Božie] pozvanie takto: 1. Súhlasom s Božou prítomnosťou a pôsobením v nás. 2. Úplným podriadením svojej vôle Bohu. 3. Nadviazaním vzťahu s Bohom, ktorý prebýva v skrytosti, ktorou je ticho [, mlčanie nášho] vlastného ja [čím vytvárame priestor pre Božiu Prítomnosť].“* Asi to nie je pre nás nič nové, pretože podobne o kontemplatívnej modlitbe hovorí aj Katechizmus Katolíckej Cirkvi: „*Kontemplatívna modlitba je tichom, „symbolom budúceho sveta“ alebo „mlčanlivou láskou“. V kontemplatívnej modlitbe slová nie sú rozpráváním, ale vetvičkami, ktoré živia oheň lásky. V tomto tichu, neznesiteľnom pre „vonkajšieho“ človeka, nám Otec vyslovuje svoje vtelené, umučené, zosnulé a vzkriesené Slovo a Duch synovstva nám dáva účasť na Ježišovej modlitbe“* (KKC 2717).

Môžeme si osviežiť aj jeho slová Katechizmu o kontemplatívnej modlitbe: „*Kontemplatívna modlitba hľadá toho, „ktorého z tej duše milujem“ (Pies 1, 7), čiže Ježiša a v ňom Otca. Hľadáme ho, lebo túžiť po ňom je vždy začiatkom lásky, a hľadáme ho v čistej viere, v tej viere, ktorá nám dáva narodiť sa z neho a žiť v ňom“* (KKC 2709). To, čo nás zjednocuje s Bohom, nie je nejaká *technika* – tá len pomáha a aj preto sme si o nej hovorili, obzvlášť v katechéze 293/888 a ešte hovoriť budeme. To, čo nás ale s Bohom zjednocuje, je láska, nie technika. A ak Boha milujeme, hľadáme Ho. A súčasne, pretože milujeme a zbožňujeme to, čím Je a akým Je a ako žije a ako a čo koná, tak práve preto túžime zo všetkých síl sa Mu čo najviac podobáť.

Táto túžba je dôkazom a vonkajším prejavom tejto vnútornej lásky: že celým srdcom prahneme a túžime „*odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadostami do skazy,* ²³ *a obnovovať sa duchovne premenou zmysľovania,* ²⁴ *obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti“* (Ef 4, 22-24). Katechizmus vysvetľuje, že toto „*zomieranie starého človeka a vstávanie s Kristom už ako nový človek“* je podstatou nielen duchovného života, ale aj modlitby a obzvlášť kontemplatívnej. Inými slovami, nemôžeme žiť inak, než sa modlíme – a nemôžeme sa modliť inak, než žijeme. Inak by to nebol ani život, ani modlitba, iba pretváarka a pokrytectvo! Preto Katechizmus vysvetľuje, že „*vstup do kontemplatívnej modlitby je podobný vstupu do eucharistickej liturgie: pod pôsobením Ducha Svätého máme ... odložiť svoje masky a obrátiť svoje srdce k Pánovi, ktorý nás miluje, aby sme sa mu odovzdali ako obetný dar, ktorý treba očistiť a pretvoriť“* (KKC 2711). Hovorili sme si, že vo vnútornej modlitbe nesledujeme žiaden cieľ, nič od Boha nechceme získať, nehľadáme zážitky, už vôbec nie niečo svetské. A predsa, ako hovorí Katechizmus, niečo chceme: byť *darom* lásky, darovať samých seba Bohu z lásky ako dar. Dar, ktorý sa Mu páči, v ktorom nájde zaľúbenie. A preto – znovu ako pri sv. omši, kde prinášame chlieb a víno, aby boli premenené v Krista a tak sa stali ľubeznou obetou Otcovi, aj v kontemplatívnej modlitbe túžime, aby nás Boh takto úplne, slobodne, bez akéhokoľvek odporu a zdráhania sa z našej strany premenil a pretvoril úplne a dokonale podľa svojej predstavy, tak, ako sa to modlil a celý život žil Kristus: „*Nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane“* (Lk 22, 42). Ale ako by sme sa mohli takto modliť, keby sme toto aj nežili, keby toto nebola naša životná túžba, životný cieľ, zmysel celého nášho života: byť takto premenení podľa Boha, na dokonalý dar lásky Bohu? „*Kontemplatívna modlitba je modlitbou Božieho dieťaťa, hriešnika, ktorému sa odpustilo a ktorý je ochotný prijať lásku, akou je milovaný, a chce na ňu odpovedať tým, že bude ešte viac milovať. No vie, že jeho opätujúcu lásku mu vlieva do srdca Duch Svätý, lebo všetko je Božia milosť. Kontemplatívna modlitba je pokorná a jednoduchá odovzdanosť do láskyplnej vôle Otca v stále hlbšom spojení s jeho milovaným Synom. Kontemplatívna modlitba je pohľad viery upretý na Ježiša. ... Táto pozornosť voči Ježišovi je zrieknutím sa svojho „ja“. Jeho pohľad očisťuje srdce.“* (KKC 2712, 2715).

DO PRAXE

Kontemplatívna, čiže vnútorná modlitba prijatia – ako aj jej názov „*prijatie*“ naznačuje – je modlitbou *obráteného* človeka. Evanjeliá rozlišujú svet, ktorý nemá ani vieru, ani sa neobrátil. Potom *zástupy*, ľudia, ktorí v Krista nejakým spôsobom ešte uverili, ale ešte sa *neobrátili*, ešte sa nerozhodli nasledovať Ho. Sem patrí napríklad aj onen *mladík*, ktorí na jednej strane nazýva Ježiša titulom „*Učiteľ dobrý*“ a pýta sa Ho na to, ako získať Večný Život, ale potom odchádza smutný domov, lebo ešte nie je rozhodnutý prijať Ježišove podmienky a nasledovať Ho. A potom sú *učenici*, ktorí aj veria, aj sú obrátení, lebo už urobili rozhodnutie, „*opustili všetko a išli*“ za Ježišom (Mk 10, 28), *obrátili sa*.

Krátko a stručne, Ježiš nám ponúka *znova sa narodiť*, začať svoj život úplne *odznova, ako malé dieťa*, s čistým štítom, pretože „*zotrel dlžobný úpis [nášho hriechu], ... a odstránil ho tým, že ho pribil na kríž“* (Kol 2, 14) a stať sa tak úplne novým človekom, ba viac, než človekom, *synom, dcérou Boha*.

Pred obrátením sme síce veriaci ľudia, veríme, že Ježiš presne toto urobil a k presne tomuto nás pozýva, ale zdráhame sa ešte tento krok urobiť. *Je to podobné, ako keď niekde pracujete a niekto vám ponúkne dráhu živnostníka, podnikateľa, kde by ste mohli zarobiť omnoho viac – a vy teraz sedité a zvažujete, či sa do toho dáte. Čo uprednostíte? Istotu zamestnania, ktorý má pevný pracovný čas a istotu síce skromnej, ale pravidelnej výplaty, poistenia a k tomu dovolenku a tak? Alebo riziko a neistotu podnikania, pustenia sa do niečoho nového, kde aspoň sprvu nebude žiaden pracovný čas a možno ani dovolenky, ale zarobíte mnohonásobne viac?* Aj my v tejto fáze medzi prvým obrátením, keď sme sa stali veriacimi, a druhým obrátením, ktoré spočíva práve v tomto úplnom obrátení, ešte len zvažujeme, či sa do kresťanstva pustíme a či sa na cestu s Ježišom vydáme.

Po obrátení, tom druhom, sme už rozhodnutie urobili. Rozhodli sme sa na túto cestu vydať a prejsť od *zachovávanía a dodržiavania* niečoho k tejto úplnej premeny života, podľa Božej réžie a Božích predstáv s tým jediným životným cieľom: stať sa svätým a dedičom Neba! *Ako keď v zamestnaní dáme výpoveď, vezme si pôžičku, nakúpime zariadenia a dáme sa naplno do podnikania.*

Aby sme v kontemplatívnej modlitbe napredovali, musíme mať v sebe tento postoj, byť už nielen veriaci, ale aj *obrátení* ľudia, kresťania. V živote, ale aj v modlitbe, kde ono ticho spočíva práve v tom, že sa prestávame zdráhať, brániť, naše Ja, naša vôľa úplne tichnu a my sa celí uvoľňujeme, poddávame Bohu, aby nás takto menil podľa Seba!